

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

“รัฐโบราณที่เราเคยเรียน
มีจุดแข็งอะไรที่ทำให้รุ่งเรือง”

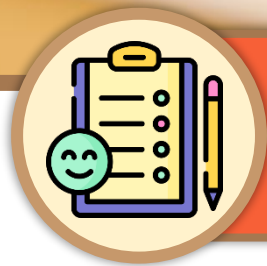
“ถ้ามีคนภายนอกเข้ามา
แทรกแซง
จะเกิดอะไรขึ้น”

เรื่อง

เมื่อโลกตะวันตกเข้ามา
ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ

- อธิบายผลกระทบจากการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตกต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้อย่างเข้าใจ

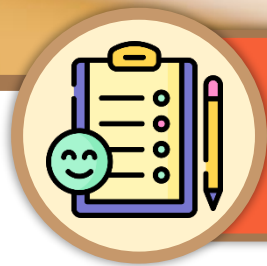
ด้านทักษะ/กระบวนการ

- วิเคราะห์ข้อมูลสั้นจากกิจกรรม แล้วเชื่อมโยงกับสาระสำคัญของบทเรียนได้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม

- แสดงความเห็นอย่างมีเหตุผลต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคเมื่อมีการล่าอาณานิคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

สามารถวิเคราะห์ข้อมูลสั้นจากกิจกรรม แล้วเชื่อมโยงกับ
สาระสำคัญของบทเรียนได้ และแสดงความเห็นอย่างมีเหตุผลต่อ
การเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค เมื่อมีการล่าอาณานิคม

กิจกรรมกลุ่ม

“ติดธง — คิดตาม”

๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็น ๖ กลุ่ม และแจกบัตรข้อความ
แต่ละกลุ่ม

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านข้อความ แล้วอภิปรายกันว่า

- เหตุการณ์นี้เกี่ยวกับประเทศใดในยุโรป
- น่าจะเกิดขึ้นที่บริเวณใดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๓. แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ

- ข้อความที่ได้รับหมายถึงอะไร
- คิดว่าเป็นการกระทำของประเทศใด
- ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชาวพื้นเมืองคืออะไร

กลุ่ม ๑ ด้านเศรษฐกิจ

ข้อความหลัก

“เราต้องปลูกยางพาราให้พวกเขา และขายในราคาถูกลงมาก แม้ว่าเราจะเป็นคนดูแลสวนและทำงานทุกอย่าง แต่เงินส่วนใหญ่กลับถูกส่งไปยุโรป ชาวบ้านบางคนไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ต้องเช่าจากนายทุนที่มาจากต่างประเทศเราถูกบังคับให้ปลูกพืชที่พวกเขาต้องการ แทนที่จะปลูกข้าวหรืออาหารไว้กินเองบางครั้งผลผลิตล้นตลาด แต่เราก็กินถูกกดราคา ไม่สามารถต่อรองอะไรได้เลย”

กลุ่ม ๒ ด้านการปกครอง

ข้อความหลัก

“พวกเขาเปลี่ยนวิธีปกครองของเรา และเก็บภาษีหนักมาก
หัวหน้าหมู่บ้านที่เราเคยเลือกเองถูกปลด และเปลี่ยนเป็นข้าราชการ
จากเมืองหลวง กฎหมายใหม่ที่ออกมา เราไม่เข้าใจเลย แต่ก็ต้องทำตาม
แม้แต่การจัดงานบุญ ก็ต้องขออนุญาตจากเจ้าอาณานิคม
เงินภาษีที่เราจ่าย ไม่ได้กลับมาเป็นถนน โรงเรียน หรือของชุมชนเรา”

กลุ่ม ๓ ด้านแรงงาน

ข้อความหลัก

“พ่อของฉันถูกบังคับให้ทำงานตัดไม้โดยไม่ได้รับเงิน
เขาทำงานทุกวันโดยไม่มีวันหยุด และต้องนอนในป่า
หลายคนเจ็บป่วยแต่ไม่ได้รับการรักษา เพราะไม่มีหมอหรือยา
บางครั้งถูกเจ้าหน้าที่ยุโรปดูด่าหรือใช้กำลัง ถ้าใครขัดขึ้น
แม่บอกว่า สมัยก่อนเราทำไร่ของเราเอง มีชีวิตเรียบง่ายกว่านี้มาก”

กลุ่ม ๔ ด้านวัฒนธรรมและการศึกษา

ข้อความหลัก

“เราต้องเรียนภาษาและแบบเรียนของเขา ทั้งที่ฟังไม่เข้าใจ
ครูที่โรงเรียนเป็นชาวยุโรป และไม่สอนเรื่องของเราเลย
บางคนเริ่มแต่งตัว พุดจา และใช้ของเหมือนฝรั่ง
วัดและวัฒนธรรมท้องถิ่นถูกมองว่าเป็นของล้าสมัย
ฉันคิดถึงตอนที่เราเรียนรู้กันเองจากพ่อแม่หรือพระในหมู่บ้าน”

กลุ่ม ๕ ด้านสังคม

ข้อความหลัก

“คนจีนย้ายเข้ามามาก ทำให้เราต้องแข่งกันหางาน
บางคนได้งานเพราะพูดภาษายุโรปเก่ง หรือมีสายสัมพันธ์กับนายทุน
คนในหมู่บ้านเริ่มทะเลาะกันเรื่องที่ดินและที่ทำกิน
มีคนร่ำรวยขึ้นจากการค้ากับต่างชาติ แต่คนส่วนใหญ่ยิ่งลำบาก
ฉันรู้สึกที่เราไม่ใช่เจ้าของบ้านตัวเองอีกต่อไป”

กลุ่ม ๖ ด้านแนวคิดและอุดมการณ์

ข้อความหลัก

“ลูกหลานเริ่มพูดถึงคำว่า ‘เอกราช’ และ ‘ประชาธิปไตย’
เรารู้แล้วว่าประเทศที่เป็นอิสระสามารถปกครองตัวเองได้
นักเรียนนักศึกษาหลายคนเริ่มรวมกลุ่มกันเพื่อเปลี่ยนแปลง
พวกเขาไม่ได้ถืออาวุธ แต่ใช้ปากกา คำพูด และความรู้
บางครั้งถูกจับ แต่ก็ไม่ยอมแพ้ เพราะพวกเขาเชื่อในอนาคตของบ้านเรา”

บริบทเบื้องหลังเมื่อต่างชาติเข้ามา

“**อังกฤษ** ในพื้นที่ พม่า มาเลเซีย และสิงคโปร์ เข้ามาจัดการเศรษฐกิจ โดยให้ชาวพื้นเมืองปลูกพืชเศรษฐกิจ ส่งกลับไปโรงงานในยุโรป นายทุน อังกฤษเข้ามายึดครองที่ดินจำนวนมาก”

“**อังกฤษ** เปิดรับแรงงานจีนจำนวนมากใน พม่า มาเลเซีย สิงคโปร์ ทำให้เกิดการแข่งขันในสังคม ทรัพยากรเริ่มไม่พอใช้ และชาวพื้นเมืองรู้สึก เสียดเปรียบในประเทศของตน”

บริบทเบื้องหลังเมื่อต่างชาติเข้ามา

“ฝรั่งเศส ควบคุม เวียดนาม ลาว กัมพูชา โดยจัดระบบปกครองแบบฝรั่งเศส ยึดอำนาจการปกครองท้องถิ่นไปไว้กับข้าราชการตะวันตก และเก็บภาษีอย่างเข้มงวดเพื่อส่งกลับประเทศแม่

“ฝรั่งเศส ใช้แรงงานพื้นเมืองใน อินโดจีนฝรั่งเศส (เวียดนาม ลาว กัมพูชา) และ อังกฤษ ใน พม่า บังคับให้ตัดไม้ สร้างทางรถไฟ โดยไม่จ่ายค่าจ้างหรือสวัสดิการที่เหมาะสม”

“ฝรั่งเศส ใน เวียดนาม กัมพูชา ลาว และ สเปนใน ฟิลิปปีนส์ ส่งเสริมการใช้ภาษาและวัฒนธรรมของตนในระบบโรงเรียนและชีวิตประจำวัน ทำให้ชาวพื้นเมืองค่อย ๆ สูญเสียรากเหง้าเดิม”

บริบทเบื้องหลังเมื่อต่างชาติเข้ามา

เปิดระบบการศึกษาตะวันตกใน อินโดจีน และพม่า ทำให้คนรุ่นใหม่ได้รับแนวคิดประชาธิปไตยและสิทธิเสรีภาพ จนนำไปสู่การเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชในช่วงหลังสงครามโลก

ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พัฒนาการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตกเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์และตอบคำถามต่อไปนี้

กลุ่ม 1: ด้านเศรษฐกิจ

ข้อความหลัก:

“เราต้องปลูกยางพาราให้พวกเขา แล่งขายในราคาถูกมาก แม้ว่าเราจะเป็นคนดูแลสวนแล่งทำงานทุกอย่าง แต่เงินส่วนใหญ่กลับถูกส่งไปยุโรป ชาวบ้านบางคนไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ต้องเช่าจากนายทุนที่มาจากต่างประเทศ เราถูกบังคับให้ปลูกพืชที่พวกเขาต้องการ แทนที่จะปลูกข้าวหรืออาหารไว้กินเองบางครั้งผลผลิตล้มตาย แต่เราก็อ้างถูกกดราคา ไม่สามารถต่อรองอะไรได้เลย”

บริบทเบื้องหลัง:

กลุ่ม 2: ด้านการปกครอง

ข้อความหลัก:

“พวกเขาเปลี่ยนวิธีปกครองของเรา และเก็บภาษีหนักมาก หัวหน้าหมู่บ้านที่เราเคยเลือกเองถูกปลด และเปลี่ยนเป็นข้าราชการจากเมืองหลวง กฎหมายใหม่ที่ออกมา เราไม่เข้าใจเลย แต่ก็ต้องทำตาม แม้แต่การจัดงานบุญ ก็ต้องขออนุญาตจากเจ้าอาณานิคม เงินภาษีที่เราจ่าย ไม่ได้กลับมาเป็นถนน โรงเรียน หรือของชุมชนเรา”

บริบทเบื้องหลัง:

กลุ่ม 3: ด้านแรงงาน

ข้อความหลัก:

“พ่อของลุงถูกบังคับให้ทำงานติดไม้ติดมือไม่ได้รับเงิน เขาทำงานทุกวันโดยไม่วันหยุด และต้องนอนในป่าหลายคนเจ็บป่วยแต่ไม่ได้รับการรักษา เพราะไม่มีหมอหรือยา บางครั้งถูกเจ้าหน้าที่ยุโรปดุด่าหรือใช้กำลัง ถ้าใครขัดขึ้น แม่บอกว่า สมัยก่อนเราทำไร่ของเราเอง มีชีวิตเรียบง่ายกว่านี้มาก”

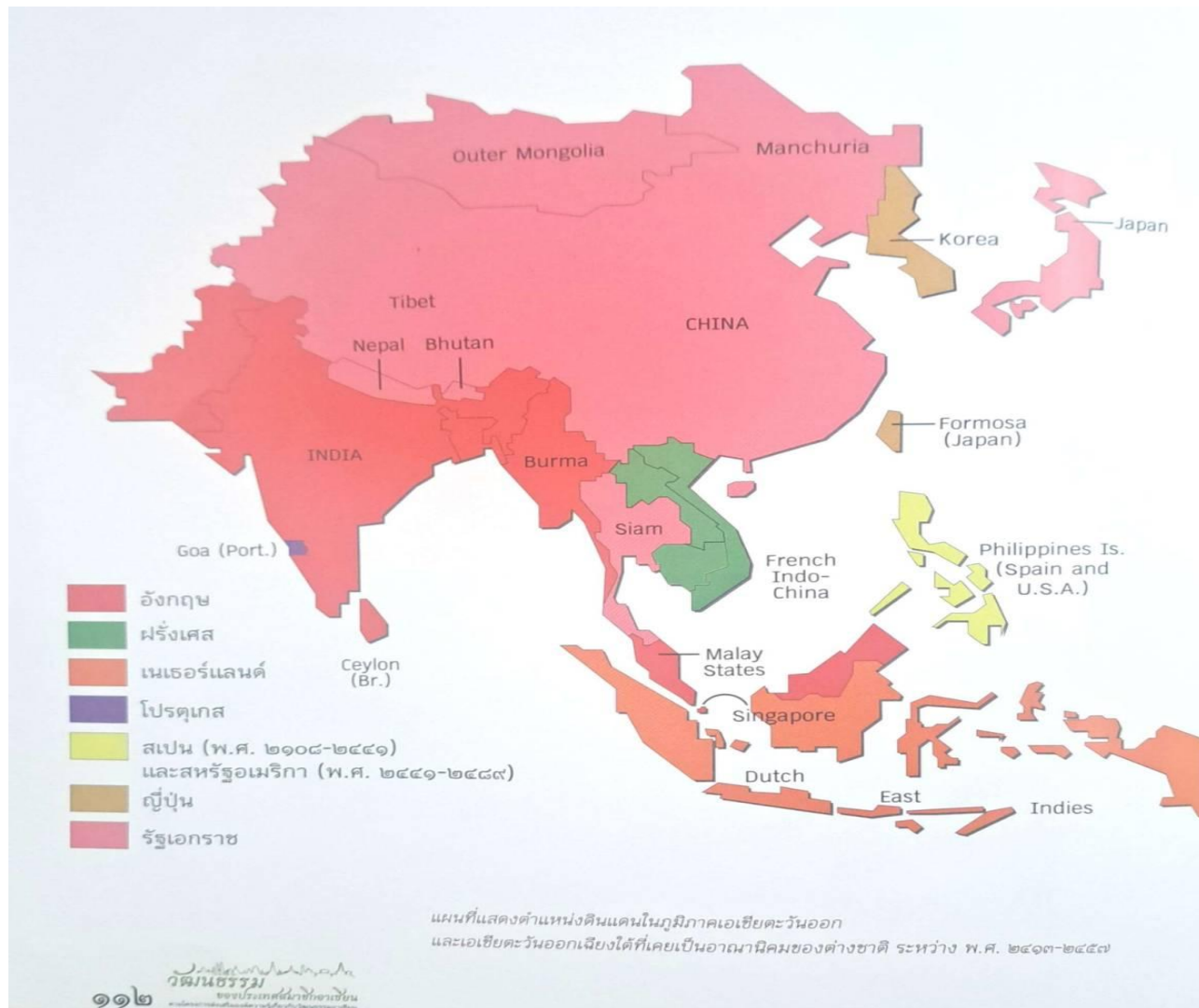
บริบทเบื้องหลัง:

ใบงานที่ ๒ เรื่อง เมื่อโลกตะวันตก เข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นักเรียนนำเสนอ

ที่มา หนังสือวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน ตามโครงการส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน หน้า 112

๑. อะไรคือสิ่งที่ชาวพื้นเมืองได้
เรียนรู้จากการล่าอาณานิคม

- ชาวพื้นเมืองเรียนรู้ว่าเสรีภาพและเอกราชเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าถูกปกครองโดยคนอื่น ชีวิตจะไม่เท่าเทียม
- ได้เห็นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการศึกษา แต่ก็รู้ว่าต้องเลือกใช้ให้เหมาะกับวัฒนธรรมของตนเอง
- เรียนรู้วิถีคิดแบบประชาธิปไตย การเรียกร้องสิทธิ และการรวมตัวกันเพื่อเป้าหมายร่วม

๒. ถ้าคุณอยู่ในยุคนั้น
คุณจะทำเลือกต่อสู้หรือยอมรับ

๓. มีสิ่งใดบ้างที่ยังส่งผล
ถึงทุกวันนี้

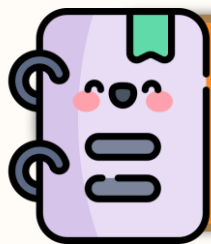
บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่

www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องจัดเตรียม

- ๑) ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง แหล่งอารยธรรมในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ๒) กระดาษเขียนการ์ด

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่

www.dltv.ac.th

